

**פ'ב אפרוה** שזנר ציו"ט עד אשילו שלח נולד. פ"ק דריש: בהמות שיואלות עד אחי סער עי"ן. פרק משילין (דף מ'): וכן בהמות קדשים עד ולמחר מתיר או אוסר: כחב הראב"ד ז"ל ואשילו נולד וכו' ציו"ט עכ"ל: ואני אומר ממקום זה תלוי צוהמת הספרים כי ר"מ ז"ל גורם לבאן ראשון שפירס"י ז"ל בכרייתא גמרא ממתין דבכור שגאל לבכור ח"ר בכור ח"ר שגאל לבכור וכו' פרק אין צידן (דף כ"ז). והראב"ד גורם בכור שגאל לבכור וכלשון ז"ל שפירס"י ז"ל שם אשילו הוה צדל מוס מעבוד יום ואלו דברי אלהים חיים הם: בכור שזנר עד שזנח ואוכל. פרק הוה צדל (דף כ"ז): כחב הראב"ד ז"ל ולמה אין רואין וכו' מפני שמחא יו"ט עכ"ל: ואני אומר גם את זה מנאמי מחלוקתם לפי הגירסא כי הראב"ד נמשך אחר הגירסא הגורסת במעשה דלמי ורדינאח רבי אמר ציו"ט וכל מקום דכר לא מוקי אמורא עילוייה מיומא להכריע משהו שכוון. ור"מ ז"ל לא נתקנו לו אמי מנאמי דבכור שגאל לבכור ומעשה דלמי ורדינאח כפסרינו לשון דורה לא לשון מוטול אלא לגבי פלוגתא השטעם הבני א"י צידן כבלסם דאמי כלל ואלו שייך הם לפי דעמי דאח קמן להכריעא ככולם שמעתיין דהשטעם הבני א"י צידן (דף ל"ז): אורוה ואח בנו עד הסיבו להכריע: פ' משילין (דף כ"ד): בהבמה חוי

דאין מוקצה מ"ם חשו חכמים לשיריחא וכן פסק רשב"ם, ע"כ: [1] כב"ה ע"ש, ע"כ: ד

שאומר התלמוד בקריא דהיה רחיצה ועטות אפסות כן דביביר גדול כאן דביביר קטן אינו אלא אליבא ד

אבייטא אמר רב יוסף אמר ר'י אמר שמואל הלכס כדנכ"ב ופוסק התלמוד דכרי ח"ק פוסקא דבני עמל

ח"ק בן העמידה התלמוד לדעיה וכבר שאל אמי מרבי יוסף דפוסקא רכ"ג הלכס מעלל דלפניא ואמר

בין עלמין בין לא עלמין ולפיכך דקדק ר"מ זל לשון שיקר ולא תלס דכדיו אלא כמחוסרין ידס ולפיכך

דכרייתות בגמרא, ועוד כיון לאפוקי מדיו סוכר אמת כמים שאמר רבס דב רב סווא אמר דב בסמוך. ג.

זכ יא מפי דהא דהא אסיקא מתייבין דלין זיין דגיס מן הכיכירין דביביר גדול לדכרי הכל דוק מיה

די סתין סיכי דמי ביביר קטן ועוד דהא דהסילא דמערב דהא ממים ולמחר דהסילי ומלא ד

עד למחר דמערב יו"ט. פדה אין זיין דה"ס: הסוכר

**בית** שהוא מלא פירות וכו'. משנה פרק המציה כדי יין (דף ל"א): בית שהוא מלא פירות סהם ונפתח נוסל מן הפתח ר"מ אומר אף פותח לכתחלה ונוטל ולא קי"ל כר"מ. וכבר שאלו המפרשים כיון שהיה סהם מעיו"ט נמלא שהפירות היו מוקפין מהמת הכית והיחל הותרו בשנפתח ביו"ט. וכבר הרשב"א ז"ל יראה לי שלא נאמרו דברים הללו אלא בדים רשעו שדעו שיפתח. אבל הרמב"ן ז"ל כתב

שאפילו בדים נפתח ביו"ט מותר לפי שאין הפירות מוקפין מהמת עומן ואין בדים לדבר האסור וכן עיקר וזה דעת ההלכות ורבינו: העומד על המוקפה מעיו"ט וכו'. משנה שם (דף ל"ד) אחר רבי אליעזר עומד אדם על המוקפה ערב שבת בשביעית ואומר מכלן אני נוטל למחר ותכ"ל ע"כ שירשום ויחמור מכלן ועד כן. ופירש"י ז"ל בשביעית שאין מעשר מוכר בה ואינו מחוסר אלא הזמנה והוא הדיו במעשר ובשאר שני שבוע אלא אורחא דמילתא נקט דסתם מוקפה לאו מעושר הוא דגרונותו ולמוקים הן כסם מוקפה ואין רגילין לעשר קודם גמר מלאכתן עכ"ל. וכן נראה בבאור מן הגמרא שם והטעם ג"כ ששבת קובעת למעשר בשאר שני שבוע אפילו אכילת ערלי כזכר בהלכות מעשרות פרק חמישי. ורבינו כתב דין זה ביו"ט בדוקא ולא בשבת לפי שאין לנו מוקפה בשבת לפי דעת ההלכות ודעתו כזכר פ"א:

**י בותי** שהביא תשורה לישראל. פ' אין נדין (דף כ"ד כ"ה). אחר רב פפא הלכה כותי שהביא דורון אם יש מאותו המין במחזור אסור ולערב נמי אסורין בכדי שיעשו ואם לאו בחרו התחום ומוחקין חוץ לתחום אסורין והבא לישראל זה מותר לישראל אחר. ובהלכות גרסינן פרק ככל מערבין (עירובין מ') הדין ליפתח דלתאי למחוז חזייה רבא דמכמשת אחר הא דרמי מחמול עקירא מאי אחרת מחוץ לתחום אחאי הבא בשביל ישראל זה מותר לישראל אחר וכל שכן הא דלדעתא דכותים אחר הכהו גנא דגזו להו כותים אסא ביו"ט לאורחא שבת להו רבא לאורחא לאתארי אחר ושייליה לרבא אחר להו בעינן בכדי שיעשו ע"כ. ופירוש הבא בשביל ישראל במחוז לתחום כסם שאסור לו כך אסור לכל בני ביתו לדעתא דכותיו אחר וכן מוכיח שם בעירובין ובשמותיו לישראל אחר דוקא חוץ לרבע אחות וכל העיר כחברת אחות אבל

להויתן לא לפי שחפני הכותי קוין שבתה ויתבאר זה פ' חמישי. ופירוש כדי שיעשו ים מי שכתב כדי שילך לפרנס או לנן שממנו היו הפירות וילקוט ויבא כן. ויש מי שכתב שאם הוא רחוק שרי כשיעור שהיית חוץ לתחום. והלשון נראה יותר וכן כתב רבינו פרק עשירי מהלכות שבת. ודבר שאין במינו במחזור שהביאו כותי שהרי בעיר מותר ואין מושגין שמה היום בל אלא אומרים כן נמלא וכלן היו. היו הפירות מחוץ לעיר ואין ידוע אם מחוץ לתחום אם לאו בזה נהלקו המפרשים ודעת הגאונים ז"ל שמושגין שמה בלא מחוץ לתחום וכן דעת רבינו פרק שני מהלכות שבת דין החלילין:

**הן מוכנין**: מ" בית שהיא מלא פירות מוכנין ונפתח נוטל ממקום הפתח. העומד על המוקפה מערב יום טוב בשנה השביעית שכל הפירות הפקר צריך שירשום ויאמר מכאן ועד כאן אני נוטל ואם לא רשם לא ימול: **י בותי** ישהביא תשורה לישראל ביום טוב אם יש מאותו המין [מ] במחזור לקרקע או שהביא חיה או עופות או דגים שאפשר לצודן בו ביום הרי אלו אסורין עד לערב וימתין בכדי שיעשו. ואפילו הדם וכיוצא בו אינו מריח בו לערב עד שימתין בכדי שיעשו. ואם אין מאותו המין במחזור לקרקע או שהיתה צורתו [מ] מוכחת עליו שמא תמול נעקר או נצוד אם הביאו מתוך התחום מותר ואם הביאו מחוץ לתחום הרי זה אסור. [י] והבא בשביל ישראל זה מחוץ לתחום מותר [כ] לישראל אחר: **יא** עצים שנשרו מן הדקל ביום טוב אסור להסיקן מפני שהן נולד. ואם נשרו לתוך התנור מרבה עליהן עצים מוכנין ומסיקן. ערימת התבן ואוצר של עצים אין מתחילין בהן ביום טוב אלא אם כן הכין מבערב מפני שהן מוקצה. ואם היה התבן מעורב בקוצים שהרי אינו ראוי אלא לאש הרי זה מוכן: **יב** אין מבקעין עצים מסוואר של קורות מפני שהן מוקצה. ולא מן הקורה שנשברה ביום טוב מפני שהיא נולד. וכן כלים שנשברו ביום טוב [ג] אין מסיקין בהן מפני שהן נולד. אבל מסיקין בכלים שלמים או בכלים שנשברו מערב יום טוב שהרי הוכנו למלאכה אחרת

**מבערב**. \*כיוצא בו אגוזים ושקדים שאכלן מערב יו"ט מסיקין בקליפתיהן ביום טוב שהרי הוכנו למלאכה אחרת

אמר ר' תנאי: ב יור ס' תקפו סמ"ג שם: ג עיין שם בסור: ד יור ס' תקא תקי סמ"ג לאוין ע"כ: ה יור ס' תקי וע"כ סמ"ג שם:

זה מחזור בירושלמי ופשוט הוא וכן כתבו ז"ל. ודע ששבת כלי העושה מעין מלאכה הראשונה הרי הוא כלי גמור ושלם ומסיקין בו וכן כתבו ז"ל: אגוזים ושקדים וכו'. שם מסיקין בלגזים ואין מסיקין בקליפתיהן דברי ר' יהודה ור"ש מתיר מסיקין בתמרים ואין מסיקין בגרעינים דברי ר"י ור"ש מתיר ושם מלא רבינו נכחאות אלו שכתב. ובהשגות כתב על הנוסחה השניה. ח"א מעולם לא שמענו זאת הנוסחה ע"כ. ונראה שהראשונה נראית עיקר וכן נראה מהפירוט אבל אין אומרים למי שלא ראה את החדש יבא ויעיד אלא למי שראה את החדש ורבינו ז"ל ראה הנסחא וכתבה:

**לחם משנה**

זה מחזור בירושלמי ופשוט הוא וכן כתבו ז"ל. ודע ששבת כלי העושה מעין מלאכה הראשונה הרי הוא כלי גמור ושלם ומסיקין בו וכן כתבו ז"ל: אגוזים ושקדים וכו'. שם מסיקין בלגזים ואין מסיקין בקליפתיהן דברי ר' יהודה ור"ש מתיר מסיקין בתמרים ואין מסיקין בגרעינים דברי ר"י ור"ש מתיר ושם מלא רבינו נכחאות אלו שכתב. ובהשגות כתב על הנוסחה השניה. ח"א מעולם לא שמענו זאת הנוסחה ע"כ. ונראה שהראשונה נראית עיקר וכן נראה מהפירוט אבל אין אומרים למי שלא ראה את החדש יבא ויעיד אלא למי שראה את החדש ורבינו ז"ל ראה הנסחא וכתבה:

קנין

שבע ואכל אכילת ערלי לך קאמר דאפילו אכילת ערלי לא מני אכיל משום השבת קובעת למעשר:

**י ואם** הביאו מחוץ לתחום אסור וכו'. מדלא הזכיר רבינו ז"ל בכדי שיעשו משמע דס"ל כפירוש רש"י ב' אין נדין (דף כ"ד): בדיבור המתחיל ולערב בכדי שיעשו וכו' שכתב שם דלא לריך להמתין בכדי שיעשו היכא שבת מחוץ לתחום:

**יא ערמת** התבן ואור של עטים וכו'. וא"ל הרי הוכן התבן למאכל בהמה. י"ל דודאי אם הוכן לכך ה"ל דאורי מוקפה דכיון דהוכן לדבר אחד הוי מוכן לדבר אחר כמו שכתב רבינו ז"ל ב' אין אלא הכי איירי בערמת התבן דלשח דעתיא מיניה והוא אזור שם לימים רבים:

**יב מסיקין** בכלים שלמים וכו'. כלומר דכלים שלמים אע"פ דלא הוכנו להסקה מ"מ הוכנו למלאכה אחרת וכן כלים שנשברו מעיו"ט אפילו חמור שלא הוכנו להסקה

הגהות מיימוניות

[ח] אין צדין ובכל מערבין ההוא בר מביא ע"ש. פירש"י בליל יו"ט שני ממתין בכדי שיעשו ואז מותר ממ"ב ואפילו בר"ה וכו' וכן ר"ג ורבי קלוימוס מרובי אבל ר"י הלוי היה אומר עד מוצאי יו"ט שני בכדי שיעשו דלילה הראויה לעשיה קאמר וכן פסק הג"ג וכן כתב בעל ס"ה שא"ל רבי יהודה שר"י היה נוהג הלכה למעשה כה"ג וכן פסק מהר"ם בפסקי עירובין וכן פסק הרומה ע"ש, וכן דעת רבינו המחבר דלעיל בהלכות שבת פ"ו בהלכה ה' ע"ש, ע"כ: [ט] בפרק ככל מערבין ההוא לפתא דאחא למחזא נפק רבא חזא דכמישא אמר הא דרמי עקירא מאתמול, ע"כ: [י] אפילו לבני ביתו אסור כדמוכח פ' בכל מערבין גבי ההוא בר מביא דרב ששת לא אכל וקאמר טעמא דכל דאחי מבי ריש גלותא אדעתא דכדלהו רבנן קאמי וכוותיה דרב ששת ק"ל ולא כרב הסדר ורב נחמן דאבול, ע"כ: [כ] למדנו שאין בו משום מוקפה כיון שמוותר לישראל אחר. ומכאן פסק ראב"ה כתב הבא לישראל מחוץ לתחום מותר לקבלו ולקרותו אפילו מי שהובא לו גזירה שמא ירבה בשבילו ליבא ומשום דף והבא ליבא מוקפה נמי ליבא כדפרי' וכן הורה מהר"ם עיין בהלכות שבת ס"ה כ"ג בהילכתא י"ט, ע"כ: [ל] אמר ר' תנאי וכו' אבל לשבך ביד וראה מפורש רש"י שמותר אבל מלשין א"א ז"ל יראה דאסור לשבך ביד נמי אסור, ע"כ: [ל] בהשגות רב צמח בר שלמה ריש מתיבתא חלוך שתפרו כותי

ואו בנד שצבעו אסור לישלו מן הכותי ביו"ט אבל אם שיגר לו הכותי בגדים תפורים ויוודע הישראל ודאי שנגמרה מלאכתו מעו"ש מקבל א"ה, ע"כ: [מ] המביא כדי ויון חזירא דרב נחמן אסר בד ששת שור וכו' עד וילכתא יבששתא שרי רשיתא אסור. כתב רש"י הרב חילכתא אליבא דמאן דאית ליה מוקצה אבל אמן כר"ש סבירא לן בין במוקצה בין בדבר שאין מתכוין וכו' במכשירי אוכל נפש וכולוהו שרי בין חזירא בין סמיכת קדירות והקפת חביות ומדורתא וקדירתא וכל האמוראים שאסרו את אלו למעלה תלמידי דרב היו ורב ס"ל כר' יהודה במוקצה ואמן סבירא לן כר"ש עכ"ל, ובת"ג ובפ"ח פסקו הלכה לאיסור וקד"ל כר' יהודה לענין יו"ט ע"כ. אבל ר"ת פסק כרש"י בזה דבר"ש ק"ל במוקצה ואמרי' ביו"ט כהא פסק כפסק הספר דלא יתכן שפסקו הספר דלא כחילכתא אמנם לא ממשעמטא דרבננו מהמחר הה לית ליה מוקצה כבהגהת פ"א בחילכתא א"ל ז"א משום דרשיבתא דלא חזו להסקה אפילו ב"ה דלא גזרו יו"ט אטו שבת ולית להו דלא נתנו ענינים אלא להסקה כהא מודו דאסיר כיון דלא חזו להסקה וביבישתא כיון דחזו להסקה ש ענינים לקמן בפ"ד בהלכה י"א שם תמצא פ"א, ע"כ: [נ] כגון שעשוין לצל המת ושיוין בס יתודה אמר שמואל אין מביאין אלא מן הטבונות מן הקרפה ומתני' דשרי מבוטלים מן המד' בפ ע"ש וכן פ"ה חזקוני רש"י פסק דרי בפ



## הגהות מיימוניות